

La essa sorda: S o SS

1. Entre vocals, s'escriu **SS**: cassola, trossos, interessant, sortissin, etc. Cal recordar els casos següents:

-miss-: admissió (readmissió, admissible, inadmissible), amissió (inamissible), comissió (subcomissió, comissionar, comissionat, comissionista), dimissió (dimissionari), emissió (fotoemissió, emissor, reemissor, radioemissora, emissiu, fotoemissiu), intermissió, intromissió, manumissió, missió (missioner, missionista) omissió (inomismissible, omismissible), permissió (permissionari, impermissible, permissible, permissiu), pretermissió, promissió (promissori), remissió (remissori, irremissible, irremissiblement, remissible, remissiu), submissió (insubmissió), transmissió (retransmissió, retransmissor, transmissor, neurotransmissor, intransmissible, transmissible);

-gress-: agressió (agressiu, agressivament, agressivitat, agressor, autoagressió), congressista, digressió, egressiu, ingressar (reingressar, ingressable, ingressiu), progressió (progressar, progressia, progressisme, progressista, progressiu, progressivament), regressió (regressar, regressiu), transgressió (transgressor);

-press-: compressió (compressiu, compressor, contrapressió, descompressió), depressió (depressionari, depressiu, antidepressiu, depressor, immunodepressor), expressió (expressionisme, expressionista, expressiu, inexpressiu), impressió (impressionabilitat, impressionable, impressor, fotoimpressor), opressió (opressor, opressiu), repressió (repressor, repressiu), supressió (supressor, supressiu, immunosupressió, immunosupressor).

EXCEPCIONS:

a) **en compostos cultes**: anarcosindicalista, fotosíntesi, homosexual, psicossomàtic, uníson, etc.

b) **en compostos que duen guionet**: para-sol, penya-segat, etc.

c) **després dels prefixos**:

a- ('no', 'sense'): aseïtat, asemàntic, asèmia, asèpal, asèpsia, asèptic, asexual, asexuat, asil·làbic, asimbòlia, asimètria, asimètric, asimètricament, asimptomàtic, asímptota, asímptòtic, asíncron, asincronia, asincronisme, asíndesi, asindètic, asíndeton, asinèrgia, asintàctic, asístole, asistòlia, asistòlic, asocial, asòmat.

ante-: antesala, antesignatura.

anti- (tots): antisemita (antisemític, antisemitisme), antisèpsia (antisèptic), antisèrum, antisifilític, antisionisme, antisocial, antisol, antisolar, antisonor, antisubmarí.

bi-: bisecció (bisector, bisectriu), biserial (biseriat), bisetmanal, bisexual (bisexualisme, bisexualitat, bisexuat), bisíl·lab (bisil·làbic), bisimetria (bisimètric), bisolcat, bisulfat, bisulfít.

contra- (tots): contrasegell (contrasegellar), contrasentit, contrasenya, contrasignar (contrasignatura), contrasubjecte.

entre- (tots): entresaludar-se, entreseguir-se (entreseguiment), entresentir, entresenya, entresòl (entresolat), entresolc, entresoldar-se, entreson, entrespolar, entresuar (entresuor).

di- ('dos cops', 'doble': disacàrid, disàmara, disilà, disíl·lab, disil·làbic, disomia, disulfur.

hendeca-: hendecasíl·lab (hendecasil·làbic)

hipo-: hiposulfít*

mono- (tots): monosacàrid, monosèmia (monosèmic), monosíl·lab (monosil·làbic, monosil·labisme), monosomia (monosòmic).

para-: paraselene, parasimpàtic, parasíntesi (parasintètic),

poli- (tots): polisacàrid, polisaprobi, polisèmia (polisèmic), poliserositis, polisíl·lab (polisil·làbic), polisil·logisme, polisiloxà, polisíndeton, polisintètic (polisintetisme), polisulfur.

pre- (tònic): presantificat, preselecció, presocràtic.

sobre- (tots): sobresalt (sobresaltar), sobresanar-se, sobresang, sobresaturació (sobresaturar), sobresegell (sobresegellar), sobreseïment, sobreseïment, sobreseure, sobresolar, sobresortir (sobresortint), sobresou.

supra- (tots): suprasedgmental, suprasensible.

tele- (tots): telesella, telesenyalització, telesèrie.

tri-: trisacàrid, triseicar (trisecció, trisector), trisetmanal, trisíl·lab (trisolcat), trisoctaedre [o trisoctàedre], trisolcat.

tetra-: tetrasíl·lab (tetrasil·làbic)

ultra- (tots): ultrasensible, ultrasò (ultrasònic, ultrasonor)

uni- (tots): unisex (unisexual), uníson (unisonància, unisonant).

2. A principi de mot, s'escriu S:

sal, senyor, sinistre, sonall, sucari, Sardenya, sedàs, sentinella, etc.

3. A fi de mot:

arròs, esbós, quars, tros, fals/falç, etc.

4. Entre consonant i vocal:

cansar, dansa, melsa, sacsari, potser, etc.

La essa sorda: Ç o C

1. A fi de mot, s'escriu Ç:

arboç, atroç, audaç, avanç/avenç, boç, braç, calç, capaç, cerç, comerç, descalç, dolç, eficaç, enllaç, esforç, estruç, faç, falç, feliç, feroç, fugaç, glaç, jaç, llaç, lluç, març, mordaç, pedaç, perspicaç, pertinaç, precoç, procaç, rapaç, reforç, sagaç, sequaç, suspicaç, terç, traç, veloç, veraç, vivaç, voraç, etc.

2. Davant A, O, U, s'escriu Ç:

acaçar, açò, adreça, alabança, alçar, aliança, amenaça, antifaç, aparença, assegurança, avançar, avinença, balança, bonança, cabeça, caça, calçar, calçotets, cançó, capçal, coça, començar, compareixença, complaença, concordança, coneixença, confiança, creença, creixença, desconfiança, ençà, endreçar, ensenyança, enyorança, eriçó, escapçar, escorça, escurçar, escurçó, esgarrifança, esmerçar, esperança, esquinçar, estança, exalçar, façana, fiança, força, llança, llençol, lliçó, lloança, maça/massa, maçana, malastrugança, mancança, matança, mitjançant, mudança, naixença, partença, peça, pertinença, pinça, pitança, plaça, plançó, prometença, provençal, puça, raça, recança, ribagorçà, romanço, semblança, tardança, temença, tenaç, torçar, traça, a ultrança, unça, variça, veça, veneçolà, venjança, xoriço, etc.

3. Davant E, I, s'escriu C:

cel, ciri, adreces, places, comenci, etc.

La essa sorda: SC

adolescència (adolescent), ascendència (ascendent, ascendir, ascens, ascensió, ascensor), consciència (conscienciar, conscient, inconscient), condescendència (condescendent, condescendir), convallescència (convalescent), descendència (descendent, descendir, descens), descentralitzar, descentrat, discernir, disciplina (disciplinari, disciplinat), efervescent, escena (escenari, escenificació, escenificar, escenografia), escindir-se (escissió), fascicle, fascinació (fascinador, fascinar), fluorescent, fosforescent, incandescent, isòsceles, oscil·lar, piscifactoria, piscina, plebiscit, prescindir (imprescindible), rescindir, ressuscitar, susceptible, suscitar, transcendència (transcendental, transcendir, intranscendent), víscera (visceral), etc.

homònims

capça/capsa, caça/cassa, cassada/caçada, cassar/caçar, fals/falç, falzia/falcia/falsia, falzilla/falcillaglassa/glaça, massa/maça, pinsà/pinçà, séc/sec/cec, sega/cega, seller/celler, sent/cent, sessió/cessió, signe/cigne

parònims

abrasar/abraçar, azot/assot, basa/bassa, brasa/braça, calzes/calces, casa/caça, cassa, casar/caçar, fosa/fossa, fresa/fressa, glosa/glossa, glosar/glossar, glosador/glossador, llosa/llossa, noses/noces, pesa/peça, polzada/polsada, presa/pressa, present/pressent, rasa/raça, rosa/rossa, salze/salsa, cens/sens, zel/cel, zinc/cinc, zuau/suau

parònims dialectals

accedir/excedir, accepció/excepció, accés/excés, asèptic/escètic, besa/vessa, balç/vals, basalt/bassal, béns/véns/vens/vents/venç, besi/vés-hi/vessi, cisma/sisme, llisor/lliciò, resol, resolt/ressol, resoll